

**Toimittaja
Pekka Holopainen
(1956)**

Selityksiä itselleni

Kun nyt muistelen, selitän samalla menneisyyttä itselleni.

Tulin Keravalle vuonna 1947. Sinä vuonna vahvistettiin Lotta Svärd -järjestö fasistiseksi Pariisin rauhansopimuksella. Energia oli varastoitu valtaisiksi pinoiksi. Puulla parempiin päiviin. Niin mekin. Isäni levensi valtion virkamiehen pitkää mutta kapeaa leipää tekemällä tukkitöitä Moringin kartanonherralle. Sosiaalidemokraatit kävivät pelastamaan maata kommunismilta ”Jo riittää!” -kampanjalla ja tekivät siinä enemmän isänmaan hyväksi kuin tahdotaan tunnustaa.

Minä olin isänmaallisten opettajien, Uuden Suomen, Hakkapeliitan ja Kumpujen yöstä -kirjasarjan kasvattama. Koulumatkalla kiersin aina mahdollisimman kaukaa Porvoon tasoylikäytävän tuntumassa olevan talon, koska siinä tiedettiin asuvan kommunismia tunnustavan perheen.

Paljasjalkainen suomalainen

Olin maailmaa nähnyt, eri puolilla Suomea asunut ja Ruotsissakin sotalapsena ollut, mutta tulin maalta, kaukaa Kainuusta. Helsingissä olin aikaisemmin kerran käynyt ja siltä matkalta muistin erityisesti Korson, jonka nimi jo silloin oli kasvein kirjoitettu aseman edustan ruohopenkkaan. Minusta oli erityisen mukavaa saada korsolaisia koulukavereita.

Olin aloittanut oppikouluni todella supistetussa koulussa. — Meitä oli ehkä kymmenkunta oppilasta yhteensä 2—3 luokalle jakautuneina. Yksi opettaja. Ilman muuta on selvää, että siinä syntyi välitön ja keskusteleminen tapa oppia ja opettaa. Siitä eroon pääseminen muodostui ensimmäiseksi ongelmaksi, enkä kai koskaan tottumuksestani päässytäkään, joten siitä saivat jotkut opettajat ongelman. Toisena kiusana muistan kielten, jota Keravalla puhuttiin. Sukevalla puhuttiin varsin puhdasta, kaunista suomea. Keravalla slangia. Vieläkin minua loukkavat esimerkiksi fatsi ja mutsi nimitykset.

No, pikkuharmeja kaiken kaikkiaan kun muuten oli niin mukavaa.

Ihmissuhteet oraalla

Opettajien runsauden koin suunnattomana ilona, tunnista tuntiin vaihtuvana haasteena. Muutama ammatissaan epäonnistunut kyvytön kyhertäjä meni taitavien, charmanttien opettajien lomassa. Tässä elämäni vaiheessa ymmärrän kuinka paljon persoonalliset ja lahjakkaat opettajat voivat päälle kymmenvuotiaalle imusienelle antaa. Epäonnistuneet tyhmeliinit voivat puolestaan tuhota merkittävästi ainoastaan hauraissa sieluissa.

Älykäs ja nokkela, huumorintajuinen, elämää ja opetusainettaan yli tavoiterajojen ymmärtävä, uusiutumiskykyinen, kärsivälli-

Monista Keravan Yhteiskoulun oppilaista on tullut journalisteja, kirjailijoita tai runoilijoita. Ansio tästä kuuluu ennen kaikkea lehtori Aino Raitiolle. Koulun suomenkielen ja historian opettajalle (1942–75). Raitio muisti vielä jälkisäädöksessään koulua lahjoittamalla merkittävän rahasumman stipendihastoon kirjoittamisen ja kirjallisuuden edistämiseksi.

Jos jokin tieto jäi saamatta Keravan Yhteis- koulusta, ota yhteys toiseen tietotaloon

taloustutkimus oy

Helsinki	Turku	Tampere	Lahti
Susitie 11	Brahenkatu 6 A	Kuninkaankatu 15 A	Kauppakatu 6 B
00800 HELSINKI	20110 TURKU	33210 TAMPERE	15140 LAHTI
puh. (90) 755 6511	(921) 511 342	(931) 130 030	(918) 834 500

Suomen Gummitehdas Osakeyhtiön
historiikki vuodelta 1948 kertoo
toiminnasta Saviolla seuraavaa:

"Tuotanto-ohjelmaan kuuluivat teknilliset valmisteet, joiden tuotanto siirrettiin Nokialta Saviolle sen tähden, että niiden valmistus Nokialla oli siinä määrin kasvanut, että lisätiloja tarvittiin. Saviolle rakennettiin tilava tehdashalli, mihin telojen päälylystyöt siirrettiin. Kun maan paperitehtaat näihin aikoihin olivat hankkineet useita uusia ja entistä leveämpiä paperikoneita, oli kumiyhtiön kyettävä päälylystämään näidenkin koneiden kumitelat. Se vaati juoksunosturin, joka saatoi siirtää 15 à 20 tonnia painavat telat suoraan rautatievaunusta konesaliin. Oli hankittava myös uusi hiomakone, missä suurimmatkin Suomessa käytetyt, tappeineen jopa 8 m:n pituiset telat voitaisiin hioa. Telojen päälylystyksen ja hiomisen suhteen kumiyhtiö on vuodesta 1933 yhteistyössä newyorkilaisen toiminimen Stowe-Woodward Inc.'in kanssa, jonka Whitestar-merkkiä kumiyhtiöllä on oikeus mainitusta vuodesta lähtien käyttää. Tämä yhteistyö koskee sekä pehmeitä kumiteloja että myös kovia ns. stonite-teloja, jotka korvaavat paperitehtaiden aikaisemmin käyttämät graniittitelat."

Toiminta jatkuu edelleen Saviolla voimakkaasti kehittyen, mutta perinteitä vaalien.

Stowe Woodward Finland Oy.
PL 7 04261 KERAVA
☎ (90) 294 1033, fax (90) 294 1112

nen. Sellainen on hyvä opettaja. Sellainen on hyvä ihminen. Jälkeenpäin olen ymmärtänyt, että kun tuohon lisätään vielä seksuaalinen vetovoima niin minulle selittyy, miksi joidenkin opettajien kanssa oli erityisen kiva työskennellä. Selitykseni koskee yhtä hyvin eräitä mies- kuin naisopettajiaakin, mutta puhun varmuuden vuoksi vain naisista.

Kuten kerroin olin mm. Kumpujen yöstä -teossarjan kasvattama. Siis peruskiinnostunut historiasta, mutta *Kyllikki Petänen* oli tulla tappuroihin. En enää muista missä määrin tämänhetkinen vaikutelmani syntyi hänestä mahdollisesti lahjakkaan ja innostavan opettamisen takia, mutta vuosikymmeniä jälkeen päin tunnistan olleeni hänen naisellisen magnetisminsa taikapiirissä. Pikanttina yksityiskohtana muistan vielä elegantin telineeseen avatun Euroopan kartan takana tapahtuneen sukansaumojen oikaisemisen vuonna 1947. Eikö silloin ollutkin naisten sukissa saumat?

Opettaja-oppilas suhteemme ja nyt tunnistettu salainen suhteeni *Kyllikki Petäsen* kanssa jäi lyhyeksi, mutta tulihan muita. Jos tuleva urani ei jo ollut tähtiin kirjoitettu niin voisin arvella sen paljolti *Aino Raition* ansioksi. Jos ei muuten ansioksi ja muille iloksi niin itselleni kuitenkin. Niin hyvin olen viihtynyt.

Aino Raitiolla oli ylenmäärin hyvältä ihmiseltä, opettajalta, ja esimieheltä vaaditta-

via ominaisuuksia. Perin merkillistä, mutta enpä muista hänen kertaakaan tarvinneen auktoriteettinsa lisäksi muodollisia rangaituksia. Yhtään vihastumista en muista, mutta pakko kai sellaista oli sattua. Sen muistan, että välähdys silmissä riitti viestittämään varoituksen. Ja muutakin ne silmät viestittivät. En tiedä pelasivatko ne omaa, haltijasta riippumatonta peliään, vai oliko kysymyksessä ns. silmäpeli. Taisi olla. Puolin ja toisin. Silloin en kuitenkaan ymmärtänyt kuinka keskeisestä ihmisten välisiin suhteisiin vaikuttavasta ilmiöstä oli kysymys. Varsinaiset rakastumiset koettiin oman ikäluokan piirissä.

Oppimisen ikävä

Olen koulun jälkeisinä vuosina harmitellut sitä, että eräisiin aineisiin en viitsinyt uhrata hituista enemmän aikaa. Oppiminen koulussa oli loppujen lopuksi perin vaivatonta. Osaisin nyt enemmän. Pärjäisin paremmin. Nyt huomaa, että en tässä asiassa voi syyttää pelkästään itseäni. Nyt löydän juuri noiden aineiden piiristä ne opettajat, joita en voi muistella monessakaan asiassa esimerkiksi *Aino Raition* tai *Holger Pohjolan-Pirhosen* tai *Irja Pohjolan-Pirhosen* tai *Kyllikki Petäsen* tai *Matti Lauerman* tai *Einari Merikallion* kaltaisiksi.

Einari Merikallion kohdalla kävi valitettavasti kuitenkin niin, että minua hän ei saanut mukaansa. Opettelin tuntemaan linnut jalustan perusteella ja luonnossahan nuo jalustat eivät esiinny. Harmin paikka. Mutta kaikella on selityksensä.

Kun myöhemmin yritin pestautua HI J.L. Runebergille kansimieheksi kävi esteeksi lääkärintarkastuksessa havaittu lievä värisokeus. Minusta ei tullut merimiestä jos ei lintumiestäkään. Näin selittyvät joskus suurimmatkin historialliset tosiasiat henkilökohtaisten fyysisten asioiden kautta, kuten esimerkiksi jotkut piirteet luterilaisuudessamme sillä, että uskonpuhdistajamme *Martti Luther* kärsi jatkuvista kiusallisista ulostusongelmista. Harmin paikka miehelle, joka tunnetusti söi ja joi hyvin.